

KALEVALA.

II.

SELITYKSIÄ.

HELSINGISSÄ,
SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINOSSA,
1895.

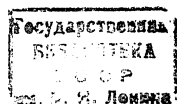
KALEVALA.

II.

SELITYKSIÄ.

HELSINGISSÄ,
SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINOSSA,
1895.

н 25330-82

Alkulause.

Kun Kalevalan selitykset nyt ensi kerran, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran jo aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan, ilmestyvät erillään Kalevalan tekstistä, ja kumpaankin osaan on tehty muutoksia, on syytä tässä lausua muutamia sanoja muuttamista.

Runot on painettu kolmannen helppohintaisen painoksen mukaan, mutta niin että on silmällä pidetty myös 1849 vuoden painosta. Työn valvominen oli uskottu Seuran sihteerille maisteri F. W. Rothstenille ja allekirjoittaneelle, jotka siis yhteisesti vastaamme tekstin nykyisestä asusta. Tämän olemme, Seuran päätöstä noudattaen, pysyttäneet pääasiassa entisellään, muuttaen tuskin muuta kuin yksityisten sanojen kirjoitustapaa ja välimerkkejä. Suurin muutos on siinä, että olemme korjanneet yksiköllisen komitatiivin (*siltanesi* y. m.) monikkomuotoiseksi (*siltoinesi* j. n. e.; siv. 94, säk. 273 on *perehenesi* epähuomiosta jäänyt entiselleen).

Selitykset ovat usean toimittajan käsialaa.

Johdannon alkupuoli (sivut I—XXVI), joka koskee Kalevalan aineiden kokoomista ja järjestämistä, oli alkujaan aijottu säilyttää jotenkin samanlaisena, kuin se oli edellisessä painoksessa. Mutta kun maisteri A. R. Niemi oli viime talvena Kotikielen seurassa pitänyt samasta aineesta esitelmän, joka sekä sisällyksensä että esitystapansa puolesta näytti tähän tarkoitukseen hyvin sopivan, päätettiin painattaa se, vähän täydennettynä, entisen esityksen sijaan. Puheena olevaan osaan kuuluu, tarpeelliseksi katsottuna oppaana, myöskin Karjalan pohjoisen runoalueen kartta, jommoista ei ole ennen ollut Kalevalan selityksissä. Sekin on mais-

teri Niemen toimittama. Inbergin Suomenmaan kartan mukaan, josta kuitenkin paikkojen merkitsemisessä on joskus poikettu ja selvä erehdys korjattu noudattamalla Ervastian kirjaa „Muistelmia matkalta Venäjän Karjalassa“. Neuvoilla ja tiedonannoilla ovat varsinkin tohtori K. Krohn, maisteri Rothsten, maisteri A. W. Ervasti ja tohtori A. A. Granfelt suosiollisesti edistäneet herra Niemen työtä.

Johdannon jälkiosan (sivut XXVI—LII), joka sisältää esityksen ja luettelon Kalevalaa koskevasta ilmestyneestä kirjallisuudesta, on tehnyt tohtori K. Grotenfelt, käyttäen maisteri Rothstenin ja tohtori A. W. Forsmanin edellisten painosten johdantoon kirjoittamaa esitystä näistä seikoista.

Asiaselitykset, Kieli- ja runo-oppi sekä Sanaselitykset (sivut 1—154) ovat allekirjoittaneen toimittamia. Ensinmainitut olen melkein semmoisinaan poiminut edellisen painoksen tekstin-alaisista selityksistä, tehden ainoastaan siellä täällä jonkin korjauksen tai lisäyksen taikka jättäen pois jonkin tarpeettomalta näyttävän kommentaarin. Sulleissa olevat kirjaimet A., F., K., L. ja R. tarkoittavat edellisiä Kalevalan selittäjiä: Ahlqvistia, Forsmania, Julius Krohnia, Lönnrota ja Rothstenia. — Kalevalan kielioopin juurena on ollut Lönnroten tekemä, entisen johdannon II:n osa, jonka kuitenkin olen kirjoittanut melkein kokonaan uudestaan, etupäässä niiden muistiinpanojen johdolla, jotka Kalevalaa läpikäydessäni tein erittäin tätä varten. Runo-oppi on lainattu koulu-kieliopistani, paitsi esitystä laulutavasta, joka on otettu entisen johdannon II:sesta osasta. — Sanaselitysten siirtäminen pois tekstin alta teki välttämättömäksi sanaluettelossa tarkemmin kuin ennen viitata niihin Kalevalan kohtiin, joissa selitettävät sanat löytyvät, ja uudestaan ryhmittää merkitykset viittauksineen. Tässä työssä oli arvaamattomana apuna Ahlqvistin Kalevalan Sanasto, jonka johdolla hain selitettävien sanojen kaikki esiintymispaikat. Samalla katsoin tarpeelliseksi johdonmukaisesti muuttaa haku-sanojen muodon yhtäpitäväksi Kalevalan kielen kanssa, esim. *Ahto*, *ahan*; *Vetä*, *veän*; *Ajatella*, *refl.* (ennen: *Ahtaa*, *Vetää*, *Ajatteleita*, jommoisia infinitiivejä ei ole Kalevalassa). Uusia selityksiä ei ole tietysti paljon, mutta kuitenkin muutamia, joista useimmat olen saanut Paraskelta kysymällä, joitakuuta pastori Ad. Neoviuksen Sakkulan murteen sanastosta.

Kalevalassa tavattavien nimien selitykset, **Nimien luettelo** (sivuilla 155—175) on Julius Krohn vainajan tutkimusten perustuksella ja hänen aikansa kansanrunoista toimitettujen nimi-